

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu
Mevrouw W.J. Mansveld
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Binnenhof 22
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070-312 92 00
fax 070-312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 16 oktober 2013

betreft Vragen bij de concept-kabinetsreactie op het Groenboek "Een 2030 raamwerk voor klimaat- en energiebeleid"(22112,GF)

ons kenmerk 153203.02u

Geachte mevrouw Mansveld,

De vaste commissie voor Infrastructuur, Milieu en Ruimtelijke Ordening (IMRO) heeft met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 19 september 2013 met de concept-kabinetsreactie¹ op het groenboek "Een kader voor het klimaat- en energiebeleid voor 2030" van de Europese Commissie.² De commissie heeft op 8 oktober 2013 geconstateerd dat bij de leden van de fracties van de **PvdA** en **GroenLinks** behoefte bestaat de regering naar aanleiding van de concept-kabinetsreactie vragen te stellen en enkele opmerkingen mee te geven.

Doelen

De leden van de fractie van **GroenLinks** merken op dat de regering pleit voor de door de Europese Commissie voorgestelde broeikasgasreductie van ten minste 40% in 2030. Deze leden vragen de regering toe te lichten waarom zij niet voor een ambitieuzere doelstelling kiest, zoals bijvoorbeeld de door Engeland voorgestelde 50% reductiedoelstelling in 2030 of de 60% reductiedoelstelling in 2030 van de Europese fractie De Groenen. Deze leden vragen of een ambitieuzere doelstelling voor 2030 geen grote(re) impuls aan groene innovatie en vergroening van de economie geeft en de realisatiekans van de doelstelling voor 2050, namelijk 80% – 95% reductie, vergroot.

Verder merken de leden van de fractie van GroenLinks op dat de regering geen duidelijke positie inneemt als het gaat om additionele doelstellingen voor hernieuwbare energie en energiebesparing in 2030, in tegenstelling tot Denemarken, Duitsland en Frankrijk. Deze leden vernemen graag van de regering of zij zich, net als deze landen, wenst in te zetten voor doelstellingen voor hernieuwbare energie en energiebesparing in 2030. Verder vernemen zij graag of de regering bereid is zich in te zetten voor bindende doelen op deze terreinen en welke doelen zij voor de sector vervoer bepleit.

¹ Kamerstukken I 2012-2013, 22 112, GF.

² Zie Edossier E130018 op www.europapapport.nl en COM(2013) 169 final.

datum 16 oktober 2013

ons kenmerk 153203.02u

blad 2

Kostenaspect

De leden van de **PvdA**-fractie spreken hun waardering uit voor de kabinetsreactie op het groenboek. Deze leden merken op dat de steun die de regering uitspreekt voor de vast te stellen broeikasgasreductie-doelstelling 2030 voorzien is van een zin met betrekking tot de kosten.³ Deze leden gaan er van uit dat de opmerking gelezen moet worden als een opdracht aan onszelf om binnen de mondiale klimaatafspraken en de Europese beleidskaders ruimte te maken voor alternatieve oplossingen die de doelstelling met zo min mogelijke kosten bereikbaar houden. Deelt de regering deze lezing? Deze leden vernemen graag van de regering of zij van oordeel is dat een oplossing gezocht zou kunnen worden in een ruimer bestedingsscala.

Innovatie

De leden van de **PvdA**-fractie zijn van oordeel dat de beoogde reductie van 40% in 2030 ten opzichte van 1990 een enorme inspanning vereist om de huidige onduurzame productie- en consumentenmethoden uit te bannen. Deze leden vragen de regering of het niet realistischer is om dit doel te bereiken na aanpassing van de kaders waarbinnen dit doel wordt gerekend en uitgewerkt.

De leden van de PvdA-fractie zijn van oordeel dat de investeringen van de (Europese) overheid ten behoeve van de innovatiekracht in dit veld beter kunnen bijdragen aan het stimuleren van technologieën van de toekomst. Deze leden merken op dat de regering in haar reactie zou kunnen meenemen dat een gedeelte van de versterkte inzet op innovatie specifiek gericht wordt op technologieontwikkeling voor de toekomst. Zij merken op dat transitie naar een koolstofarme energiehuishouding ook kansen biedt en dat een programma als Horizon 2020 een rol kan spelen bij kostprijsreductie. De leden van de PvdA-fractie zijn van oordeel dat de regering deze aspecten mee kan nemen in haar reactie.

De leden van de fractie van **GroenLinks** merken op dat de regering pleit voor de versterking van de ontwikkeling van innovatie technologieën op energiegebied. Deze leden vragen welke maatregelen de regering op nationaal en Europees niveau voorstelt om de innovatie op energiegebied te versterken.

Deze leden constateren dat de regering pleit voor investeringszekerheid voor energietechnologieontwikkeling. Naar aanleiding daarvan vragen zij op welke wijze de regering deze investeringszekerheid wil realiseren en welke rol zij daarin ziet voor de overheid op nationaal en Europees niveau. De leden van de fractie van GroenLinks onderschrijven de opmerking van de regering⁴ dat met regulering innovaties kunnen worden uitgelokt. Zij vernemen graag aan welke nieuwe regulering de regering daarbij denkt.

De leden van de GroenLinks-fractie merken op dat uit een recent rapport van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL)⁵ blijkt dat Nederland achterloopt in Europa waar het gaat om groene innovatie ten opzichte van landen als Denemarken, Duitsland, Engeland. Hierdoor mist Nederland economische kansen. Het PBL geeft aan dat ambitieuze langjarige doelstellingen en

³ Kamerstukken I 2012-2013, 22112, GF, blz. 2 en 5.

⁴ Kamerstukken I 2012-2013, 22112, GF, blz. 13.

⁵ Vergroenen en verdienen. Op zoek naar kansen voor de Nederlandse economie. Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag 2013. Zie ook <http://www.pbl.nl/sites/default/files/cms/publicaties/PBL-2013-Vergroenen-en-verdienen-1061.pdf>.

datum 16 oktober 2013

ons kenmerk 153203.02u

blad 3

forse investeringen in kennis noodzakelijk zijn. Deze leden vragen de regering te reageren op de analyse van het PBL en aan te geven op welke manier zij die analyse verwerkt in haar reactie op het groenboek.

In een eerder rapport van het PBL over de opties voor Europees klimaat- en energiebeleid na 2020,⁶ wordt als optie voor het (beter) stimuleren van innovatie op energiegebied genoemd het stellen van specifiekere doelen voor het inzetten van innovatieve CO₂-arme technologieën.

De leden van de fractie van GroenLinks vragen de regering op welke wijze zij deze uitkomsten betreft in de reactie op het groenboek.

Hernieuwbare energie

De leden van de fractie van **GroenLinks** merken op dat in de reactie is opgenomen dat de inzet van meer hernieuwbare energie dan waarmee vooraf rekening mee is gehouden, bij een ongewijzigd emissieplafond, leidt tot lagere CO₂-arme prijzen en vervolgens tot ondermijning van energiebesparing en de inzet van hernieuwbare energie. Deze leden vragen de regering te verduidelijken of zij in die situatie pleit voor verlaging van het emissieplafond en of zij dit ook inbrengt in haar reactie op het groenboek.

De leden van de fractie van GroenLinks zijn het eens met de stelling van de regering dat hernieuwbare energie een normaal onderdeel moet worden van de energiemarkt. Deze leden vernemen graag van de regering welke voorstellen zij doet om dit te bereiken en welke voorstellen zij doet op het gebied van zowel nationale als Europese regelgeving. Voorts vragen de leden van deze fractie of de regering voorstellen doet om de toegankelijkheid en geschiktheid van het elektriciteitsnet voor hernieuwbare energie, zoals zon en wind, te vergroten.

De leden van de fractie van GroenLinks vragen de regering of zij met de evaluatie van de effecten van het groeiend aandeel hernieuwbare energie op de Europese elektriciteitsmarkt en de leveringszekerheid, maximale ruimte beoogt te geven aan de ontwikkeling en inzet van hernieuwbare energie. Deze leden vragen de regering of zij bereid is zich in te zetten voor investeringen ter realisatie van moderne energie-infrastructuur in Europa, zoals bijvoorbeeld smart grid.

Energiebesparing

De leden van de fractie van **GroenLinks** vinden het antwoord van de regering over de inzet op energiebesparing weinig ambitieus en weinig concreet. Deze leden vragen de regering of zij deze inzet wenst te versterken en te concretiseren. Is de regering bereid zich hard te maken voor bindende doelen voor energiebesparing in 2030? Deze leden vragen de regering, gelet op haar stelling dat voor energiebesparing meer nodig is dan alleen het beprijsen van CO₂ en dat barrières voor rendabele energiebesparende maatregelen uit de weg geruimd moet worden, op welke barrières zij doelt en welke maatregelen zij hier voor ogen heeft.

⁶ EU policy options for climate and energy beyond 2020. Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag 2013. Zie ook http://www.pbl.nl/sites/default/files/cms/publicaties/PBL_2013-EU-policy-options-for-climate-and-energy-beyond-2020_1082_0.pdf.

datum 16 oktober 2013

ons kenmerk 153203.02u

blad 4

Concurrentievermogen en voorzieningszekerheid

De leden van de **PvdA**-fractie vragen of het verwezenlijken van de reductie niet een solide post-Kyoto regiem vereist, nu de looptijd van het huidige verdrag vrijwel voorbij is. Deze leden vragen de regering aan te geven wat haar inzet is bij de verdragsonderhandelingen hierover. Deze leden vragen hoe de regering de toekomst ziet van de huidige zogenaamde 'flexible instruments' met betrekking tot het bereiken van de reductiedoelstelling in 2030. Deze leden vragen de regering met name een standpunt in te nemen over verhandelbare emissierechten en 'clean development mechanism' en 'joint implementation'. Zij vragen of er volgens de regering voorbeelden zijn van omvorming tot duurzame energievoorziening en energiebesparing die in het huidige systeem het behalen van de doelstelling bemoeilijken.

Europees emissiehandelssysteem (ETS)

De leden van de fractie van **GroenLinks** vragen de regering welke voorstellen zij zal doen om te bereiken dat het Europese emissiehandelssysteem wordt aangescherpt en afgestemd op de doelen voor 2030 en 2050.

Opslagmogelijkheden, transportnetten en lokale dimensie

De leden van de **PvdA**-fractie merken op dat het onderwerp opslagmogelijkheden en transportnetten voor duurzaam opgewekte energie niet aangesneden wordt, maar in het beleidskader wel een plek verdient. Deze leden merken op dat met een hoger aandeel hernieuwbare energie het opvangen van pieken en dalen steeds urgenter wordt. Het lijkt deze leden daarom oppoortuun om het onderwerp in dit Europese kader mee te nemen.

Ten slotte merken de leden van de PvdA-fractie op dat de lokale dimensie rond de thema's van dit groenboek niet aangesneden lijkt te worden. Deze leden vragen de regering of het Europees beleid op dat punt niet verder vorm zou kunnen krijgen, zoals bijvoorbeeld in het covenant of mayors.

De leden van de commissie voor Infrastructuur, Milieu en Ruimtelijke Ordening zien de reactie op bovenstaande vragen en opmerkingen met belangstelling tegemoet en vragen tevens daarbij aan te geven of de vragen en opmerkingen hebben geleid tot aanpassing van de definitieve kabinetsreactie. De commissie verzoekt de regering om de vragen in deze brief uiterlijk **8 november 2013** van beantwoording te voorzien.

Hoogachtend,

Mr. T.P.A.M. Reynaers,

Voorzitter van de vaste commissie voor Infrastructuur, Milieu en Ruimtelijke Ordening